

Zašto se Džo stalno vraćaš

Džo Moler
27. decembar 2005.

Vodio sam danas jednog mog teču Nišlju kod lekara u Dom zdravlja. Napunio teča 88 godina, ali bi hteo mučna duša da proživi još koje leto i dočeka još koji Božić. Potpuno ga razumem. Život je lep, zar ne? Doktorka, nekada najlepša devojcica u gimnaziji me je poznala i lepo se ispričasm o svemu i svačemu, a za teču umalo nismo zaboravili. Da nije zahrkao na stolu za preglede, totalno se ne bi ni setili njega. Konačno mu Milena izmeri pritisak, uradi ekogram, napisa recepte za lekove i mi odosmo u apoteku smeštenu u domu zdravlja.

Stojim ja u red, strpljivo čekam i konačno dođem pred šalter. Fali vam okrugli pečat, kaže apotekarka. Idite ponovo na šalter, neka vam sestra udari pečat i javi te mi se odmah, ne morate ponovo da čekate.

Odem ja na šalter, dobijem taj okrugli pečat i evo me ponovo pred drugi šalter. Jedan penzioner, tu negde oko 6,5 banke me gleda i viče. "Nećeš pre mene da uznes lek ili će da padne krv!".

Nek padne krv, kažem ja bez namere da se svađam i tutnem recept kroz šalter. On uze moj recept i vrati ga nazad. Ja mu kažem da sam bio u redu, ali sam otišao za okrugli pečat, a on me laže da čeka već pet sati i počinje da me psuje. E to je već nešto drugo. Uzmem onaj njegov recept od apotekarice i stavim mu ga ispod kačketa, a njoj dam moj recept. Penzioner zapenio, psuje, viče, priča kako je bio u ratu i da će me čim izađem iz reda sačekati ispred ulaza u dom zdravlja i da će me ubiti ko psa.

Ja ne volim kad me neko psuje. Tukao sam se po mnogim kafanama, ali nikada u apoteci i možda pokušam da vidim kako je to, ali mali nabijeni i crveni od besa penzioner nije baš ravnopravni protivnik. Razmahuje se, hvata se za džepove i pokušava da me uplaši. Ljudi iz reda do nas se ustvari više uplašili, a apotekarica me zove da dođem kod nje za njen šalter da mi da lek.

Ova druga za šalterom gde sam ja skida penzioneru kačket uzima recept i gleda u njega. Valjda joj je sada jasno od čega taj agresivni tip boluje i daje mu lek. U isto vreme i ja dobijam lek na drugom šalteru. Dobio sam lek pre od tebe za čitave dve sekunde, izazivam ga ja. Ubiću te čim izađemo iz Doma zdravlja. Čekam te na izlazu, govori on i gleda me izazivački.

Ok, kažem ja, bi ću tamo tačno u podne. Ispred apoteke čeka me onaj moj teča i ja ga hvatam ispod ruke i polako idemo prema izlazu. Tamo nas čeka taksi i mi ulazimao. U ogledalu vidim onog penzosa kako vadi nešto iz džepa i upravlja ga prema meni, zatim ga čujem kako glasno viče BAM, BAM, BAM!!!!

Moj teča, koji je pratio sve što se dešavalo zavrte glavom mumlajući: Ej moj Džo, poludeli ljudi posle ovih ratova i nemaštine. Obračuni na svakom koraku. Mi

Džo Moler

Živi i radi u Njujorku.

Po profesiji moler, rođeni je pisac, a u duši nostalgicar.

Ilustracija:
Vladan Nešović

smo jedan „OK KORAL”.
Taksi je polako jezdio prljavim ulicama.

27. decembar 2005.

Bilo je tačno u podne...

Ne znam šta se dešava. U toku dana pet puta se obradujem i deset puta rastužim, naljutim, odem do vrata...Da li sam ja poludeo ili ovaj svet? Zašto sada pred ove lepe zimske praznike nema više osmeha na licima i topline u srcima. Često je i osmeh usamljenoj duši najlepši poklon...Ali danas toga nije bilo. Možda sutra javiću vam,

Pozdrav

28. decembar 2005.

Kafa je zakasnila. Uхватио me je neki kašalj i skoro da nisam spavao.

Noć je bila duga i tek od zore otpavah koji sat. Napolju proleće pred Novu godinu. Toplo, suviše toplo. Kroz prozor stana gledam reku i most na kome sam nekada radio. Sasvim slučajno tu u blizini dobih od firme ovaj stančić koji ni našta nije ličio, ali malo po malo, napravih od njega jazbinu u koju se sklonim bežeći od tih svojih skitačkih pustolovina. Čak i grejanje radi danas kad je toplo, juče kad je bilo hladno nije radilo. Tako je ovde. Ispod mosta još uvek jedna baraka u koju smo se presvlačili, ostavljali alat ili se sklanjali od kiše i velikih hladnoća tih davnih godina kada smo radili most. U baraci sada žive neki ljudi, muž, žena i jedan plavokosi dečak. Iz čunka koji izlazi iz bočnog zida barake okrenutom prema severu izbija dim. Pijem kafu i razmišljam. Gomile zgrada poredanih pored reke imaju stotine prozora koji gledaju prema baraci. Verovatno hiljade očiju je vidi kako se u vlažnom, sivom vrbaku pored reke i nabačenih trulih panjeva smestila i u svoja nedra pružila utočište ovim jadnim ljudima. Tu i tamo, na uzvišenju iznad obale, raskošne kuće imućnijih Nišljija. I oni vide baraku sa svoja tri stanovnika i ko zna da li se ikada

pitaju, ko su ti ljudi, šta tu rade, imaju li prijatelje i posao. Ili ih baš briga.

U svojim toplim kavezima sa parnim grejanjem, plazma televizorima i zlatnim italijanskim slavinaama ti ljudi žive svoj život i ne žele da ih tuđa beda i nemaština poremeti.

Kažu da će za Božić biti sneg. Pokriće i most, obalu zgrade kuće i baraku. Romantika.

Plavokosi dečak će možda gledati kroz prozor kako krupne pahulje, baš kao prave zimske nebeske balerine igraju svoju divnu božićnu igru. Upali će prskalicu i sa osmehom posmatraće zvezdice kako se kriju ispod stola i stolica sobe. Možda će se nadati da neki rođak ili komšija dođe. Ali ne verujem. Teško da je nekom stalo da Božić dočeka u baraci pored reke, jedino ako ne mora, baš kao i dečak.

Ja, ne znam, patetično mi zvuči da odem u tu baraku i ostavim poklon ispred vrata. Ne verujem, nisam ja baš takav...

30. decembar 2005.

Zašto se ti vraćaš stalno ovde, je li Džo?

Tamo gde si otišao možda nisi našao ono što si tražio, a ovde verovatno tražiš ono što si nekada imao. A nema ni jednog ni drugog.

Ne znam, kažem ja kratko. U polumračnoj pijačnoj kafani punoj dima i seljaka umornih lica, sedimo jedan nasuprot drugog i pričamo. A gomila pivskih flači na našem stolu baš kao sveće u mraku neke napuštene crkve. Ali do vrata, nije ovo crkva već kafana puna nekog teškog umora i nedoumice. Steva pokušava da odgonetne razloge svojih tumananja starim krajem, a meni nije nimalo stalo da mu pomognem u tome. Često mislim da znam, a onda opet mislim da to nije stvarni razlog pa ponovo hvatam zalet u neka nova razmišljanja. Sada je u toploj kafani punoj dima najlepše dremati i piti hladno pivo. Napolju zahlad-

nelo. Temperatura se zaustavila na tačku zamrzavanja i tu lenjo stoji čekajući možda neku pahulju sa neba. Ali na nebu samo zvezde, iste one od pre, od sinoć, od letos, od vajkada.

Nema više Džo ovde ono što je bilo. Koji đavo se trošiš? Stanični WC još uvek onako grozno zaudara, neke od onih sumnjivih ženski iz Ozren kafane otišle u Nemačku, a druge pomrle.

Došle neke mlađe i totalno nezanimljive. Pored reke retko kada vidim neki par da se žestoko ljubi. Ni poljubci nisu kao nekada ili ih ja slabo primećujem. Nije ovo više onaj grad ni ona zemlja. Koj moj tražiš? Pre neki dan sam te video kejom šetaš po vetru kao avet. Gledaš okolo i tražiš nešto. Da li si bio pijan, lud ili izgubljen, ne znam, gledao sam te iz kola, svirnuh ti dva tri puta, ali kad videh da ne haješ, produžih drumom. Celim putem do kuće mislio sam, šta dovraga ovaj Džo traži u zemlji iz koje bi većina kad bi mogla otišla u beli ili crni svet. Šta? A?

Ne znam, rekoh Stevi bezvoljno. Tražim nekog vruga. Možda mi je tako suđeno. Nekima Stevo život neda da mrdnu iz svog sela i oni ne saznaju šta je svet, šta su prostranstva, svetlost i beda velikih gradova i tuđih prestonica. Muzu krave, hrane piliće i iz milošte miluju prasiće. Moj deda je kao penzioner došao nazad u varošicu iz koje je potekao i uživao u takvim stvarima. Ne mogu da zaboravim sa kakvim je zadovoljstvom milovao jednu običnu veliku kaljavu svinju. Češao je noktima, a ona je od zadovoljstva groktala dok je on nazivao „žena gola”. Baba je znala svaku kokošku i jad bih ja došao leti u posetu ona je jurila neku od nji da zakolje, ali nikada nije uhvatila ni jednu, jednostavno ih je volela. Gledala ih kako rastu još iz ljusture jaja pa nadalje. Da nije bilo dede ostali bi gladni. Šiju na panj, fujuk sekire i kokoška je bila u vangli sa vrelom vodom. Da, da, pa mačka, pas, kunine kojima deda loži veliki šporet sa rernom i posudom ugrađenom u šporet gde je uvek bila topla voda. Pop Načko bi nekad navratio obilazeći kolačare i tu nekako pred Badnje veče bi nam prekadio kuću.

Ja bih sedeo i radoznalo posmatrao. Pop bi me uzeo, stavio u krilo i pitao: a šta će ti da budeš kad porasteš, je li momčino?

Ne znam šta sam mu odgovorio, verovatno; pilot, putnik, možda šumar ili oficir. Ne znam. Sećam se da me je taj pop Načko milovao i govorio mom dedi; "Ovaj će da obiđe ceo svet, vidim mu to iz radoznalih očiju. Ima radoznale oči od kojih svet neće moći ništa da sakrije". Da li me je tada pop Načko podenuo na ova lutanja i ove moje stalne odiseje? Ne znam ni to. A možda stvarno imam Stevo neke radoznale oči kojima belosvetske kaldrme su jedina hrana i izazov. A zašto se vraćam, ko bi ga znao. Možda zbog tih sitnih bisera od uspomena koje nikako da pogubim iako lutam već decenijama.

Slušaj Džo, ponekad mislim da si lud. E, moj Stevice, ja ne mislim da sam lud, ja znam. Al mi je ipak lepo ovako. Pojma nemam zašto kako.

Dečko, još jednu turu jagodinskog piva, viknu Stevica i trgnu neke zaspale seljake za susednim stolom. Ovo je bila njegova tura.....